

Afgeleverd aan: Procureur-generaal
2024/1181 - Geen rechtsmiddel werd tot heden tegen dit
arrest ingesteld.

Arrestnummer
C / 892 / 2024
Repertoriumnummer
2024 / 2508
Datum van uitspraak
19 juni 2024
Rolnummer
Notitienummer parket-generaal
2023/PGA/222 2023/VJ11/96

☐ Mededeelbaar aan de
ontvanger

Hof van beroep Antwerpen

Arrest

C4 kamer
correctionele zaken

2023/PGA/222 – 2023/VJ11/96

Het OPENBAAR MINISTERIE

en

DE BURGEMEESTER VAN

namens

met burelen te

doch keuze van woonplaats doende op het kantoor van zijn raadsman te ,

eiser tot herstel

vertegenwoordigd mr.
provincie

loco mr.

, beiden advocaat bij de balie

tegen

1.

ondernemingsnummer

met maatschappelijke zetel te

doch keuze van woonplaats doende op het kantoor van haar raadsman te

beklaagde

vertegenwoordigd door mr

advocaat bij de balie provincie

2.

rijksregisternummer

geboren

wonende te

doch keuze van woonplaats doende op het kantoor van zijn raadsman te

van Belgische nationaliteit

beklaagde

in persoon aanwezig door mr.

advocaat bij de balie provincie

3. t.e.m. 5. ...

1. Ten laste gelegde feiten

Als dader of mededader in de zin van artikel 66 van het strafwetboek;

Op het onroerend goed gelegen te
gekadaastreerd als

eigendom van

voor 1/1 VE

bij akte verleden op 28 december 2015,

A optrekken of plaatsen van constructie zonder of in strijd met een geldige vergunning

buiten de gevallen bedoeld in de artikelen 4.2.2. tot en met 4.2.4. van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, het optrekken of plaatsen van een constructie, met uitzondering van onderhoudswerken, hetzij zonder voorafgaande stedenbouwkundige vergunning, verkavelingsvergunning, omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen of omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden, hetzij in strijd met de betreffende vergunning te hebben uitgevoerd, hetzij na verval, vernietiging of het verstrijken van de termijn van de betreffende vergunning, hetzij in geval van schorsing van de betreffende vergunning, verder te hebben uitgevoerd,
(art. 4.1.1., 3° en 9°, 4.2.1., 1°, a), 4.2.2., 4.2.3., 4.2.4., 6.2.1. lid 1, 1°, en 6.3.1. § 1 Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening; art. 5, 1°, a), en 6 lid 1 Decreet 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning)

1 te tussen 25 september 2020 en 12 maart 2021, meermaals, op niet nader te bepalen data en laatst op 11 maart 2021

door

namelijk het fysiek verbinden van gebouw 2 via een volume-uitbreiding met gebouw 1; het aanbouwen van een volume aan de achterzijde van gebouw 2; het realiseren van een bijkomend volume van ca. 6 meter breed en 18 meter lang ten noorden van en aansluitend

op gebouw 2 en het plaatsen van een vergunningsplichtige omheining en poort met een hoogte van ca. 2 meter op de rooilijn vooraan het perceel aan de zijde van over een afstand van ca. 60 meter;

2 te tussen 25 september 2020 en 8 april 2021, meermaals, op niet nader te bepalen data en laatst op 7 april 2021

door

namelijk het volledig voorzien van de zone tussen gebouw 2 en 3 en de zone rondom gebouw 3 van kunstgras, met een oppervlakte van ca. 550 m²; het verharden van grote oppervlakten aan de zijde van en in het midden van het perceel tussen gebouw 3 en gebouwen 4, 5 en 6, alsook het voorzien van kunstgras voor de aanleg van 2 voetbalvelden die elk ca. 15 meter breed en 30 meter lang zijn; de totale oppervlakte van de met kunstgras bedekte oppervlakten bedraagt ongeveer 1.450 m²;

B aanmerkelijk wijzigen van reliëf van bodem zonder of in strijd met een geldige vergunning

buiten de gevallen bedoeld in de artikelen 4.2.2. tot en met 4.2.4. van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, het aanmerkelijk wijzigen van het reliëf van de bodem, onder meer door de bodem aan te vullen, op te hogen, uit te graven of uit te diepen waarbij de aard of de functie van het terrein wijzigt, hetzij zonder voorafgaande stedenbouwkundige vergunning, verkavelingsvergunning, omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen of omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden, hetzij in strijd met de betreffende vergunning te hebben uitgevoerd, hetzij na verval, vernietiging of het verstrijken van de termijn van de betreffende vergunning, hetzij in geval van schorsing van de betreffende vergunning, verder te hebben uitgevoerd,

(art. 4.2.1., 4°, 4.2.2., 4.2.3., 4.2.4., 6.2.1. lid 1, 1°, en 6.3.1. § 1 Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening; art. 5, 1°, a), en 6 lid 1 Decreet 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning)

te tussen 25 september 2020 en 12 maart 2021, meermaals, op niet nader te bepalen data en laatst op 11 maart 2021

door

namelijk het ophogen van de zone tussen gebouw 2 en 3 met ca. 50 tot 60 cm en een volume van minstens 120 m³;

C met bomen begroeide oppervlakten ontbossen zonder of in strijd met een geldige vergunning

buiten de gevallen bedoeld in de artikelen 4.2.2. tot en met 4.2.4. van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, het ontbossen, zoals vermeld in artikel 4, 15° van het bosdecreet van 13 juni 1990, van met bomen begroeide oppervlakten, vermeld in artikel 3 §§ 1 en 2 van voornoemd decreet, hetzij zonder voorafgaande stedenbouwkundige vergunning, verkavelingsvergunning, omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen of omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden, hetzij in strijd met de betreffende vergunning te hebben uitgevoerd, hetzij na verval, vernietiging of het verstrijken van de termijn van de betreffende vergunning, hetzij in geval van schorsing van de betreffende vergunning, verder te hebben uitgevoerd,

(art. 4.2.1., 2°, 4.2.2., 4.2.3., 4.2.4., 6.2.1. lid 1, 1°, en 6.3.1. § 1 Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening; art. 5, 1°, a), en 6 lid 1 Decreet 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning)

te tussen 25 september 2020 en 12 maart 2021, meermaals, op niet nader te bepalen data en laatst op 11 maart 2021

door

namelijk het ontbossen in het midden van de zone tussen gebouw 3 en gebouwen 4, 5 en 6 door het verwijderen van zowel de bomen als de kruid- en strooisellaag voor de aanleg van het kunstgrasvoetbalveld;

D stakingsbevel

bij inbreuk op artikel 6.2.1.3 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening het verder uitvoeren van de handelingen in strijd met het bevel tot staking, de bekrachtigingsbeslissing of, in voorkomend geval, de beschikking in kort geding,

1 te tussen 11 maart 2021 en 20 maart 2021, meermaals, op niet nader te bepalen data en laatst op 19 maart 2021

door

namelijk het verderzetten van werken niettegenstaande het stakingsbevel van 11 maart 2021;

2 te tussen 19 maart 2021 en 8 april 2021, meermaals, op niet nader te bepalen data en laatst op 7 april 2021

door

namelijk het verderzetten van werken niettegenstaande het stakingsbevel van 19 maart 2021;

3 te tussen 7 april 2021 en 13 april 2021, meermaals, op niet nader te bepalen data en laatst op 12 april 2021

door

namelijk het verder uitvoeren van werken niettegenstaande het stakingsbevel van 7 april 2021

E ...

F ...

...

Overgeschreven op het kantoor Rechtszekerheid
Ref.:

d.d. 15 september 2021

2. Bestreden beslissing

2.1.

Bij het vonnis, op tegenspraak ten aanzien van de thans nog betrokken partijen gewezen op 28 november 2022 door de rechtbank van eerste aanleg Antwerpen, afdeling Antwerpen, kamer AC1, werd als volgt beslist:

Verleent akte aan De Burgemeester van _____ van haar vrijwillige tussenkomst.

Op strafgebied

Ten aanzien van _____ eerste beklaagde

Spreekt _____ vrij:

- voor de tenlastelegging A.1 – wat betreft het vierde deel, namelijk “het plaatsen van een vergunningsplichtige omheining en poort (...)”;
- voor tenlastelegging A.2 – wat betreft “het verharden van grote oppervlakten aan de zijde van _____ en in het midden van het perceel tussen de gebouwen drie, vier, vijf en zes, alsook het voorzien van kunstgras voor de aanleg van twee voetbalvelden die elk circa vijftien meter breed en dertig meter lang zijn”;
- voor tenlastelegging C.

Veroordeelt _____ voor de vermengde feiten van de:

- tenlastelegging A.1 – wat betreft de eerste drie onderdelen, namelijk
 - o het fysiek verbinden van gebouw twee via een volume-uitbreiding met gebouw één;
 - o het aanbouwen van een volume aan de achterzijde van gebouw twee;
 - o het realiseren van een bijkomend volume van circa zes meter breed en achttien meter lang ten noorden van en aansluitend op gebouw twee;
- tenlastelegging A.2 – voor het eerste deel, namelijk “het volledig voorzien van de zone tussen gebouw twee en drie en de zone rondom gebouw drie van kunstgras, met een oppervlakte van circa 550 m²”;
- tenlastelegging B;
- tenlasteleggingen D.1, D.2, D.3;

tot een geldboete van 68.000,00 EUR, zijnde 8.500,00 EUR verhoogd met 70 opdecimen.

Herstel

Veroordeelt _____ tot het herstel van het perceel gelegen te _____ kadastraal gekend als _____ in de oorspronkelijke toestand, meer bepaald:

- i. de afbraak van de volume-uitbreidingen aan gebouw 2 en het terugbrengen van gebouw 2 in de toestand zoals opgetekend op de plannen gevoegd bij het verzoek tot opname in het vergunningsregister als vergund geacht;
- ii. de verwijdering van de grondophoging tussen de gebouwen 2 en 3;
- iii. de verwijdering van het kunstgras op het volledige terrein, behoudens het deel in het midden van het perceel tussen de gebouwen drie, vier, vijf en zes, met inbegrip van de verwijdering van eventuele onderlagen die niet eigen zijn aan de originele bodem en met inbegrip van het herstel van de bodemverdichting tot op een normaal niveau (na voorafgaande controle door een bodemdeskundige waarvan het verslag dient voorgelegd te worden);

Wijst de overige herstelmaatregelen af;

Bepaalt de hersteltermijn op zes maanden;

Legt een dwangsom op van 50 euro per dag vertraging na het verstrijken van de hoger bepaalde hersteltermijn, vermeerderd tot 300 euro per dag vertraging wanneer de hersteltermijn zes maanden verstreken is, in zoverre huidig vonnis vooraf werd betekend;

Legt geen dwangsomtermijn op;

Machtigt de burgemeester van _____ en de stedenbouwkundig inspecteur tot uitvoering van de bevolen herstelmaatregel in de plaats en op de kosten van de veroordeelde;

Wijst de vordering tot het uitvoerbaar bij voorraad verklaren van de veroordeling af;

Wijst de vordering tot het betalen van een rechtsplegingsvergoeding af;

Veroordeelt _____ tot betaling van:

- een bijdrage van 1 maal 200,00 EUR, zijnde de som van 1 maal 25,00 EUR verhoogd met 70 opdecimen, ter financiering van het Fonds tot hulp aan de slachtoffers van opzettelijke gewelddaden en de occasionele redders
- een bijdrage van 24,00 EUR aan het Begrotingsfonds voor juridische tweedelijnsbijstand

- een vaste vergoeding voor beheerskosten in strafzaken. Deze vergoeding bedraagt 52,42 EUR
- de kosten van de strafvordering tot op heden begroot op $1/5 \times 404,14 = 80,83$ EUR

Ten aanzien van tweede beklaagde

Spreekt voor de tenlasteleggingen A1, A2, B, C, D1, D2 en D3 vrij en stelt hem buiten zake zonder kosten.

Verklaart de vordering tot herstel in zoverre tegen tweede beklaagde gericht ongegrond.

Legt de kosten van de strafvordering tot op heden begroot op $1/5 \times 404,14 = 80,83$ EUR ten laste van de Staat.

...

2.2.

Tegen dit vonnis werd hoger beroep ingesteld ter griffie van de rechtbank van eerste aanleg Antwerpen, afdeling Antwerpen:

- op 28 december 2022 door beklaagde tegen alle beschikkingen;
- op 28 december 2022 door het Openbaar Ministerie ten opzichte van beklaagde tegen alle beschikkingen;
- op 28 december 2022 door de eiser tot herstel tegen alle beschikkingen.

2.3.

Er werd een verzoekschrift in de zin van artikel 204 Wetboek van Strafvordering ingediend op de griffie van de rechtbank van eerste aanleg Antwerpen, afdeling Antwerpen:

- op 28 december 2022 door beklaagde
- op 28 december 2022 door het Openbaar Ministerie ten opzichte van beklaagde
- op 28 december 2022 door de eiser tot herstel.

3. Rechtspleging voor het hof

De zaak werd behandeld op de openbare zitting van 27 maart 2024.

Het hof heeft hierbij gehoord:

- mevrouw de Voorzitter in haar verslag;
- het Openbaar Ministerie in zijn uiteenzetting van de zaak en in zijn vordering;
- de eiser tot herstel in haar vordering en haar middelen, ontwikkeld door haar raadsman voornoemd;
- beklaagde _____ in haar middelen van verdediging, ontwikkeld door haar raadsman voornoemd;
- beklaagde _____ in persoon en in zijn middelen van verdediging, ontwikkeld door hemzelf en door zijn raadsman voornoemd.

De conclusies en stukken van de eiser tot herstel en van de beklaagden werden in het beraad betrokken.

4. Beoordeling van de ontvankelijkheid en van de omvang van de hogere beroepen

4.1. Ontvankelijkheid van de hogere beroepen

1. De verklaringen van hoger beroep van beklaagde _____ het Openbaar Ministerie en de eiser tot herstel werden tijdig en regelmatig gedaan op de griffie van de rechtbank die het bestreden vonnis heeft gewezen.

2. Het verzoekschrift van beklaagde _____ zoals bedoeld in artikel 204 Wetboek van Strafvordering werd tijdig ingediend ter griffie van de rechtbank die het bestreden vonnis heeft gewezen en de daarin bepaalde grieven met betrekking tot haar schuldigverklaring aan de feiten onder tenlasteleggingen A1 (beperkt tot het eerste, tweede en derde onderdeel), A2, B, D1, D2 en D3, de opgelegde straf en de veroordeling tot herstel zijn nauwkeurig.

Bij het bestreden vonnis werd beklaagde _____ vrijgesproken voor het tweede en derde onderdeel van tenlastelegging A2. In zoverre ook gericht tegen die beslissing, is het hoger beroep van de beklaagde niet ontvankelijk wegens gebrek aan belang.

Voor het overige is het hoger beroep van beklaagde regelmatig naar inhoud, vorm en termijn en is het ontvankelijk.

3. Het verzoekschrift van het Openbaar Ministerie ten opzichte van beklaagde zoals bedoeld in artikel 204 Wetboek van Strafvordering werd tijdig ingediend ter griffie van de rechtbank die het bestreden vonnis heeft gewezen en de daarin bepaalde grief met betrekking tot de straftoemeting is nauwkeurig.

Het hoger beroep van het Openbaar Ministerie is regelmatig naar vorm en termijn en is ontvankelijk, gelet op het bovenstaande.

4. Het verzoekschrift van de eiser tot herstel zoals bedoeld in artikel 204 Wetboek van Strafvordering werd tijdig ingediend ter griffie van de rechtbank die het bestreden vonnis heeft gewezen en de daarin bepaalde grief met betrekking tot de herstellvordering ten aanzien van beide beklaagden is nauwkeurig.

Het hof stelt vast dat de eiser tot herstel ook hoger beroep aantekende tegen beslissingen met betrekking tot de strafvordering, meer bepaald tegen de vrijspraak van beklaagde voor de feiten onder tenlasteleggingen A1 (vierde onderdeel), A2 (tweede en derde onderdeel) en C, en tegen de vrijspraak van beklaagde voor de feiten onder tenlasteleggingen A1, A2, B, C, D1, D2 en D3, welke grief de eiser tot herstel ook in zijn grievenformulier opnam door aankruising van de rubrieken met betrekking tot de schuld en de straf.

Een eiser tot herstel kan enkel hoger beroep aantekenen met betrekking tot de dispositieven van het bestreden vonnis die haar aanbelangen, dus beperkt tot de herstellvordering.

De herstellvordering beoogt niet de bestraffing van de dader, maar wel de naleving van de stedenbouwkundige verplichtingen en het herstel van de goede ruimtelijke ordening die door een stedenbouwmisdrijf werd verstoord (vergelijk Cass. 27 maart 2012)

De eiser tot herstel heeft derhalve niet de wettelijk vereiste hoedanigheid om een rechtsmiddel in te stellen tegen de beslissingen die met betrekking tot de strafvordering zijn gewezen, zodat zijn hoger beroep op dat punt niet ontvankelijk is wegens gebrek aan hoedanigheid.

Voor het overige is het hoger beroep van de eiser tot herstel regelmatig naar inhoud, vorm en termijn en is het ontvankelijk.

4.2. Omvang van de hogere beroepen

Het hof heeft ambtshalve geen grieven van openbare orde opgeworpen zoals bedoeld in artikel 210, tweede lid Wetboek van Strafvordering.

Gelet op de overwegingen onder rubriek 4.1. van dit arrest strekt de rechtsmacht van het hof zich uit tot de beoordeling van:

4.2.1. Ten aanzien van beklaagde

- de beschikkingen van het bestreden vonnis op strafrechtelijk gebied die betrekking hebben op de schuld van de beklaagde aan de feiten onder tenlasteleggingen A1 (eerste, tweede en derde onderdeel), A2 (eerste onderdeel), B, D1, D2 en D3 en de eventuele straf;
- de beschikkingen van het bestreden vonnis die betrekking hebben op de veroordeling van de beklaagde tot het herstel van de plaats in de oorspronkelijke toestand, in zoverre geënt op de misdrijven onder tenlasteleggingen A1 (eerste, tweede en derde onderdeel), A2 (eerste onderdeel), B, D1, D2 en D3.

Bij gebrek aan hoger beroep van het Openbaar Ministerie tegen de beschikkingen van het bestreden vonnis op strafrechtelijk gebied die betrekking hebben op de vrijspraak van beklaagde voor de feiten onder tenlasteleggingen A1 (vierde onderdeel), A2 (tweede en derde onderdeel) en C, is deze vrijspraak definitief verworven.

Dat het hof thans niet meer over de strafvordering met betrekking tot deze feiten te oordelen heeft, staat er niet aan in de weg dat het hof wel nog dient te oordelen of deze als misdrijf aangemerkte feiten die mede aan de herstellvordering van de eiser tot herstel ten grondslag liggen, bewezen zijn en een veroordeling tot herstel rechtvaardigen, ook al kan het eventueel bewezen zijn van die feiten niet meer leiden tot een bestraffing (vergelijk Cass. 27 maart 2012,

4.2.2. Ten aanzien van beklaagde

Bij gebrek aan hoger beroep van het Openbaar Ministerie tegen de beschikkingen van het bestreden vonnis op strafrechtelijk gebied die betrekking hebben op de vrijspraak van beklaagde voor de feiten onder tenlasteleggingen A1, A2, B, C, D1, D2 en D3 is deze vrijspraak definitief verworven.

Ook hier dient het hof wel nog te oordelen of deze als misdrijf aangemerkte feiten die aan de herstellvordering van de eiser tot herstel ten grondslag liggen, bewezen zijn en een veroordeling tot herstel rechtvaardigen.

5. Beoordeling op strafrechtelijk gebied – met betrekking tot de schuld ten aanzien van beklaagde

5.1. Tenlastelegging A1 (beperkt tot het eerste, tweede en derde onderdeel)

Deze tenlastelegging slaat op het optrekken of plaatsen van de volgende constructies zonder daartoe over een voorafgaande omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen te hebben beschikt:

- het fysiek verbinden van gebouw 2 via een volume-uitbreiding met gebouw 1 (eerste onderdeel);
- het aanbouwen van een volume aan de achterzijde van gebouw 2 (tweede onderdeel);
- het realiseren van een bijkomend volume van circa 6 meter breed en 18 meter lang ten noorden van en aansluitend op gebouw 2 (derde onderdeel).

De beweerde handelingen werden verricht op een perceel en aan gebouwen, gelegen aan de eigendom van beklaagde

Volgens het gewestplan ligt dit perceel in agrarisch gebied, maar op het terrein bevond zich historisch een voormalig schoolcomplex, bestaande uit zes gebouwen die verspreid over het terrein ingeplant waren. Het gaat om een hoofdgebouw (gebouw 1), met een oostelijk gelegen kleiner volume (gebouw 2). Ten zuiden van het gebouw 1 ligt vervolgens het gebouw 3, en nog meer zuidelijk liggen de gebouwen 4, 5 en 6 geclusterd.

Beklaagde heeft het perceel aangekocht in 2015 en heeft in de gebouwen een gebedshuis met klaslokalen en polyvalente ruimten ondergebracht.

Het college van burgemeester en schepenen van besliste op 30 oktober 2020 om wegens een vermoeden van vergunning op te nemen in het vergunningenregister: *'de constructie van het hoofdgebouw en gebouw 3 in huidige staat volgens de foto's, gelegen te inclusief de functie van gemeenschapsvoorziening zonder woonentiteiten, met uitzondering van de schotelantenne, alle andere bijgebouwen, zoals aangegeven op het inplantingsplan en alle vergunningsplichtige wijzigingen of handelingen aan het hoofdgebouw en gebouw 3'*. Tegen deze beslissing werd geen administratief beroep ingesteld.

In de huidige zaak verzoeken de beklaagden het hof om, anders dan in 2020 werd beslist door het college van burgemeester en schepenen, ook gebouw 2 als vergund geacht te aanzien. De beklaagden menen immers te kunnen aantonen dat gebouw 2 werd opgericht vóór 22 april 1962 of toch minstens vóór de eerste inwerkingtreding van het gewestplan op 9 november 1979.

Het hof gaat evenwel niet op deze rechtsvraag in, nu zij niet relevant is voor de beoordeling van deze zaak.

Uit het strafdossier blijkt immers dat tijdens de hoger vermelde incriminatieperiode in ieder geval grootschalige vergunningsplichtige bouwwerken werden uitgevoerd waardoor gebouw 2 ingrijpend werd verbouwd en uitgebreid zoals voorzien in de tenlastelegging, namelijk door:

- *het fysiek verbinden van gebouw 2 via een volume-uitbreiding met gebouw 1*

Uit de vaststellingen van de gemeentelijk toezichthouder van 11 maart 2021 (proces-verbaal en 19 maart 2021 (proces-verbaal

blijkt dat gebouw 2 en het daarop aansluitend afdak naar gebouw 1 substantieel werden uitgebreid. Aan de zijde van de speelplaats werden beide gebouwen met elkaar verbonden, waarbij in plaats van het open afdak een bijkomend gesloten bouwvolume werd aangebouwd met ook een nieuwe hogere dakconstructie. Tussen de vermelde vaststellingen door werd buitenschrijnwerk geplaatst en werd de dakrand verder afgewerkt, zoals ook duidelijk te zien is op de foto's bij de processen-verbaal.

Waar beklagde _____ in haar syntheseconclusie aangaf dat zij enkel een luifel had aangebracht tot overdekking van een ruimte tussen de gebouwen 1 en 2, blijkt uit de beschrijving van de toezichthouder en de foto's dat de uitgevoerde werken veel ingrijpender waren dan dat.

Dat voorafgaandelijk al een fysieke verbinding tussen beide gebouwen bestond, is niet relevant voor de beoordeling van de schuldvraag. Het staat immers boven elke redelijke twijfel vast dat tijdens de onderzochte periode aan de zijde van de speelplaats een nieuwe constructie werd opgetrokken die in geen geval betrekking had op de loutere uitvoering van onderhoudswerken.

- *het aanbouwen van een volume aan de achterzijde van gebouw 2*

Uit de vaststellingen van de gemeentelijk toezichthouder van 11 maart 2021 en de daaraan gevoegde foto's blijkt dat ook het fysiek bouwvolume van gebouw 2 aan de achterzijde aanmerkelijk werd uitgebreid.

- *het realiseren van een bijkomend volume van circa 6 meter breed en 18 meter lang ten noorden van en aansluitend op gebouw 2*

Aan de noordzijde aansluitend op gebouw 2 was er voordien enkel een open afdak, zoals volgens de gemeentelijk toezichthouder bleek uit foto's van een controle van 19 juli 2019. Uit diens vaststellingen van 11 maart 2021 blijkt dat ook daar een nieuw volume werd gerealiseerd met de vermelde afmetingen. Het afdak werd dichtgemaakt met behulp van betonplaten en snelbouwstenen, waardoor er een nieuwe constructie werd opgetrokken of waardoor minstens de bestaande constructie ingrijpend werd verbouwd en uitgebreid.

In het proces-verbaal _____ werd de toenmalige toestand vergeleken met deze die tijdens een eerdere controle van 19 juli 2019 werd vastgesteld (zie p. 15/17, met foto's) waaruit bleek dat volumewijzigingen werden gerealiseerd die wel degelijk vergunningsplichtig waren: *“zo is er te zien dat er ten opzichte van deze controle het volume dat achteraan werd dicht gebouwd eerder een beperkt open afdak was, het volume onder het afdak minder diep en breed was dan het huidige, het dak van het voormalig open dak werd opgehoogd, gebouw 1 en 2 nog fysiek van elkaar gescheiden waren, het dak met circa 40 à 50 cm werd opgehoogd en links naast gebouw 2 en aansluitend op het bestaande afdak ook een volume werd bijgebouwd”*.

Hoewel al de beschreven bouwwerken vergunningsplichtig waren, zijn zij tijdens de vermelde incriminatieperiode uitgevoerd zonder over een voorafgaande omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen te beschikken.

De rechtsvraag of gebouw 2 al dan niet geacht wordt vergund te zijn, is daarbij niet relevant. Zelfs indien zou kunnen worden aangetoond dat dit gebouw werd opgericht vóór 22 april 1962, of toch minstens vóór de eerste inwerkingtreding van het gewestplan op 9 november 1979, dan nog worden krachtens artikel 4.2.14, § 3, VCRO de recent verrichte handelingen aan dit gebouw niet gedekt door het vermoeden van vergunning en moest er dus voorafgaandelijk een vergunning voor worden verkregen.

Om deze reden acht het hof het derhalve niet nuttig voor de waarheidsvinding om in te gaan op het verzoek van de beklaagden om getuigen te horen met betrekking tot deze rechtsvraag.

De eerste rechter stelde terecht vast dat de bewezen feiten strafrechtelijk toerekenbaar zijn aan beklaagde die eigenaar is van het betrokken perceel en de gebouwen. De inbreuken hebben een intrinsiek verband met de verwezenlijking van het doel van deze vereniging en werden in haar opdracht en voor haar rekening gepleegd.

5.2. Tenlastelegging A2 (beperkt tot het eerste onderdeel)

Deze tenlastelegging slaat op het optrekken of plaatsen van een constructie zonder daartoe over een voorafgaande omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen te hebben beschikt, namelijk door de zone tussen gebouwen 2 en 3 en de zone rond gebouw 3 volledig te voorzien van kunstgras, met een totale oppervlakte van circa 550 m².

Uit de vaststellingen van de gemeentelijk toezichthouder van 11 maart 2021 (proces-verbaal en de daarbij gevoegde foto's blijkt dat de zone tussen gebouwen 2 en 3 over een oppervlakte van circa 240 m² werd opgehoogd met circa 50 tot 60 cm aangevoerde grond. De grond was grotendeels aangelegd en platgewalst maar diende nog afgewerkt te worden aan de kanten. Op dat ogenblik was het nog niet duidelijk of de grond zou worden ingezaaid dan wel voorzien van een verharding. Aan de doorgang tussen de gebouwen 1 en 3 was een beperkte lage keerwand in betonplaten voorzien. Achter gebouw 3 waren er nog werken aan ondergrondse leidingen / constructies aan de gang waardoor ook daar nog verder afgewerkt moest worden. De grond was er al genivelleerd maar nog niet voorzien van een afwerking of nog niet ingezaaid. Ook daar was op dat ogenblik nog niet duidelijk of er een verharding bovenop zou komen dan wel of het stuk als onverhard en groen zou worden aangelegd.

Enkele weken later, namelijk op 7 april 2021 stelde de gemeentelijk toezichthouder vast dat de grondophoging intussen was afgewerkt en de opgehoogde vlakte tussen de gebouwen 2 en 3 volledig was voorzien van kunstgras. Ook achter gebouw 3 was kunstgras aangelegd tot tegen het daarachter gelegen voetbalveld (proces-verbaal met foto's).

Artikel 4.1.1.3°, VCRO omschrijft een constructie als *“een gebouw, een bouwwerk, een vaste inrichting, een verharding, al dan niet bestaande uit duurzame materialen, in de grond ingebouwd, aan de grond bevestigd of op de grond steunend omwille van zijn stabiliteit, en bestemd om ter plaatse te blijven staan of liggen, ook al kan het goed uit elkaar genomen worden, verplaatst worden, of is het goed volledig ondergronds”*.

Het stapelen van materialen, in dit geval aangevoerde en vervolgens sterk samengedrukte grond, al dan niet vermengd met een of andere versteviging of voorzien van een stabilisering, minstens gedeeltelijk afgeboord met een keerwand in betonplaten, en met daar bovenop een of meerdere kunstgrasmatten, vormt een functionele verharding en moet naar het oordeel van het hof worden beschouwd als een constructie in de zin van artikel 4.1.1, 3°, VCRO en dus als vergunningsplichtig in de zin van artikel 4.2.1, 1°, a) en b) VCRO. Hier werden de materialen samengebracht om te dienen in functie van de inrichting van een tuin- of speelzone en zijn zij bovendien bestemd om ter plaatse te blijven liggen.

Aan deze beoordeling wordt geen afbreuk gedaan door het gegeven dat deze verharding waterdoorlatend zou zijn. De kwalificatie als verharding hangt immers niet zozeer samen met het al dan niet waterdoorlatend karakter, maar wel met de vraag of er functioneel materialen worden samengebracht waardoor de natuurlijke bodem op een kunstmatige manier wordt afgedekt en verhard, zoals hier het geval is.

In hun syntheseconclusie verwijzen de beklaagden naar het antwoord van de toenmalige Vlaamse minister van Omgeving, Natuur en Landbouw op een parlementaire vraag van 30 januari 2018. Dit antwoord moet evenwel worden genuanceerd, nu dit betrekking had op het aanleggen van waterdoorlatende kunstgrasvelden van sportterreinen en niet op het plaatsen van kunstgrasmatten, zoals in de voorliggende zaak dan nog in agrarisch gebied.

Bovendien blijkt uit het strafdossier dat hier niet is voldaan aan de voorwaarden, opgenomen in de artikelen 5.2 en 5.3 van het Vrijstellingsbesluit van 16 juli 2010, die vervuld moeten zijn om in agrarisch gebied in de ruime zin vrijgesteld te kunnen worden van de vergunningsplicht.

De beklaagde mocht er in die omstandigheden niet zonder meer van uitgaan dat er geen vergunning nodig was om in agrarisch gebied een groot volume van de natuurlijke bodem af te dekken met samengebrachte materialen waaronder synthetische grasmatten, en dit voor een gebruik dat niet dienstig is voor landbouw in de ruime zin. Zij kon gemakkelijk informatie hierover hebben ingewonnen bij haar architect, bij de dienst vergunningen van de stad of via het omgevingsloket van de Vlaamse overheid.

De beklaagde heeft niet gehandeld zoals elk redelijk en voorzichtig persoon in gelijkaardige omstandigheden zou hebben gedaan. Haar (in ondergeschikte orde) beweerde onwetendheid is enkel aan haarzelf verwijtbaar en levert dus geen onoverkomelijke rechtsdwaling op.

De eerste rechter stelde terecht vast dat het bewezen feit strafrechtelijk toerekenbaar is aan beklaagde die eigenaar is van het betrokken perceel en de gebouwen. De inbreuken hebben een intrinsiek verband met de verwezenlijking van het doel van deze vereniging en werden in haar opdracht en voor haar rekening gepleegd.

De beklaagde maakt niet aannemelijk dat er een grond van rechtvaardiging, schuldonthefing of niet-toerekeningsvatbaarheid zou bestaan voor de door haar begane inbreuk op de VCRO.

5.3. Tenlastelegging B

Deze tenlastelegging slaat op het aanmerkelijk wijzigen van het reliëf van de bodem zonder daartoe over een voorafgaande omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen te hebben beschikt, namelijk door de zone tussen de gebouwen 2 en 3 op te hogen met circa 50 à 60 cm grond oftewel een volume van minstens 120 m³.

De beklaagde stelt in haar syntheseconclusie dat de beperkte ophoging van het terrein hier niet vergunningsplichtig was, omdat zij niet gepaard ging met een aanmerkelijke wijziging van het reliëf van de bodem, noch met een wijziging van de aard en de functie van het terrein, zoals vereist door artikel 4.2.1, 4°, VCRO.

Zoals hoger vermeld stelde de gemeentelijk toezichthouder op 11 maart 2021 (proces-verbaal vast dat de zone tussen de gebouwen 2 en 3 over een oppervlakte van circa 240 m² werd opgehoogd met circa 50 tot 60 cm grond.

Zoals de eerste rechter terecht vaststelde, kleeft aan de materiële vaststellingen in dit proces-verbaal een bijzondere bewijswaarde tot bewijs van het tegendeel, terwijl het tegenbewijs hier niet wordt geleverd.

Dat de verbalisant niet uitdrukkelijk heeft meegedeeld dat hij is beginnen te meten vanaf het niveau van het oorspronkelijk maaiveld, doet hieraan geen afbreuk. Dat op deze wijze werd gemeten, spreekt voor zich, nu dit de meest logische en overigens enige zinvolle meetwijze is.

Deze vaststellingen worden bovendien ondersteund door de foto's die bij het vermeld proces-verbaal werden gevoegd, waarop te zien is dat de ophoging in ieder geval gevoelig meer bedraagt dan de door de beklaagde beweerde 30 cm.

De plaatselijke aanvulling en ophoging met grond heeft het reliëf van de bodem aanmerkelijk gewijzigd. Het totale volume van de reliëfwijziging bedraagt minstens 120 m³. Bovendien werden ook de aard én de functie van het terrein gewijzigd: anders dan voorheen werd het terrein na de ophoging afgedekt met synthetische grasmatten en werd het bestemd om te dienen in functie van de inrichting van een tuin- of speelzone (artikel 4.2.1, 4°, VCRO is zelfs al van toepassing van zodra er een wijziging is van de aard of de functie van het terrein, het is zelfs niet nodig dat beide tegelijk gewijzigd worden).

Ten overvloede ging de ophoging in dit geval gepaard met het optrekken of plaatsen van een keermuur in betonplaten, dewelke in ieder geval een constructie in de zin van artikel 4.1.1, 3°, VCRO vormt, die aldus vergunningsplichtig is krachtens artikel 4.2.1, 1°, a) VCRO.

Beklaagde betwist niet dat zij voor de onder deze tenlastelegging bedoelde stedenbouwkundige handeling nooit een voorafgaande omgevingsvergunning aangevraagd of verkregen heeft.

De in deze tenlastelegging voorziene incriminatieperiode wordt bevestigd door de gegevens van het strafdossier.

De eerste rechter stelde terecht vast dat het bewezen feit strafrechtelijk toerekenbaar is aan beklaagde die eigenaar is van het betrokken perceel en de gebouwen. De inbreuken hebben een intrinsiek verband met de verwezenlijking van het doel van deze vereniging en werden in haar opdracht en voor haar rekening gepleegd.

5.4. Tenlasteleggingen D1, D2 en D3

Deze tenlasteleggingen slaan op het verder uitvoeren van handelingen in strijd met de bevelen tot staking van 11 maart 2021, 19 maart 2021 en 7 april 2021.

Artikel 6.2.1, 3°, VCRO bepaalt dat het verder uitvoeren van de handelingen in strijd met het bevel tot staking, de bekrachtigingsbeslissing of, in voorkomend geval, de beschikking in kort geding een stedenbouwkundig misdrijf oplevert, dat wordt bestraft met een gevangenisstraf van acht dagen tot vijf jaar en met een geldboete van 26 euro tot 400.000 euro of met een van deze straffen alleen.

5.4.1. Tenlastelegging D1

Na nieuw onderzoek ter terechtzitting door het hof, en door de stukken van het dossier, is de schuld van beklaagde aan het feit onder deze tenlastelegging bewezen gebleven.

Op 11 maart 2021 stelde de gemeentelijke toezichthouder van die verbalisant ruimtelijke ordening was in de zin van artikel 6.2.5/1 VCRO, vast dat op het in de tenlasteleggingen omschreven perceel stedenbouwkundige handelingen werden uitgevoerd zonder dat daartoe voorafgaandelijk een omgevingsvergunning was verkregen (zie proces-verbaal

Krachtens artikel 6.4.4, § 1, VCRO gaf de gemeentelijk toezichthouder ter plaatse het bevel tot onmiddellijke staking van deze handelingen.

Uit het vermeld proces-verbaal op p. 14 en 15 blijkt dat de toezichthouder, aangezien hij niemand kon aantreffen die die namens de VZW als verantwoordelijke kon tekenen of die de Nederlandse taal machtig was, het bevel tot onmiddellijke staking schriftelijk aanplakte op twee zichtbare plaatsen, welke werkwijze in overeenstemming is met artikel 6.4.4, § 1, derde lid, VCRO.

Het proces-verbaal inzake de vastgestelde inbreuken werd afgesloten op 16 maart 2021 en werd op 19 maart 2021 per aangetekende post aan beklaagde oegezonden.

Het werd eveneens betekend aan de gewestelijke stedenbouwkundige inspecteur, die het bevel tot staking bekrachtigde op 29 maart 2021, dit is binnen de in artikel 6.4.4, § 3, VCRO op straffe van verval voorgeschreven termijn van acht dagen na betekening van het proces-verbaal.

Bij een navolgende controle op 19 maart 2021 stelde de gemeentelijke toezichthouder echter vast dat meerdere nieuwe handelingen waren gesteld, die onmiskenbaar in strijd waren met het stakingsbevel van 11 maart 2021. Zo waren intussen de vloer, het plafond en de wanden van gebouw 2 grotendeels afgewerkt en waren ook de sanitaire ruimtes verder afgewerkt, werd de achterste buitengevel tussen de gebouwen 2 en 3 voorzien van buitenschrijnwerk en afgewerkt met bepleistering en werd in een andere gevel van gebouw 2 al gedeeltelijk buitenschrijnwerk geplaatst en werd de dakrand verder afgewerkt (proces-verbaal

Deze handelingen waren onmiskenbaar in strijd met het bevel tot staking van 11 maart 2021.

Thans wordt onder tenlastelegging D1 aan beklaagde _____ verweten dat zij tussen 11 maart 2021 en 20 maart 2021 meermaals als dader of mededader het bevel tot staking van 11 maart 2021 heeft miskend door verder verboden handelingen te blijven uitvoeren.

Beklaagde _____ stelt dat dit haar niet verweten kan worden, omdat zij pas ten vroegste op 22 maart 2021 kennis zou hebben gekregen van het stakingsbevel van 11 maart 2021.

Het hof volgt deze redenering niet. Uit de foto's bij het proces-verbaal blijkt dat het schriftelijk bevel tot onmiddellijke staking van de handelingen in A4-formaat en goed leesbaar werd aangeplakt op twee zeer zichtbare plaatsen, namelijk op een buitenmuur ter hoogte van de fysieke verbinding tussen de gebouwen 1 en 2 en op een schuifpoort aan de inkom tot het perceel.

Het is volstrekt ongeloofwaardig dat beklaagde _____ als eigenaar van het perceel, als gebruiker van de gebouwen en als initiatiefnemer en opdrachtgever van de werken niet onverwijd kennis heeft gekregen van de aanplakking, te meer daar zij vlak nadien plots een architect raadpleegde.

Dat het stakingsbevel pas op 29 maart 2021 tijdig en regelmatig werd bekrachtigd, heeft geen weerslag op de geldingskracht en afdwingbaarheid ervan in de voorafgaande periode vanaf de aanplakking.

Het aangeplakt bevel tot staking was een preventieve en voorlopige maatregel, die gericht was op het voorkomen van schendingen, betrekking hebbend op het uitvoeren of voortzetten van de wederrechtelijke stedenbouwkundige handelingen (zie artikel 6.4.4, § 1, eerste lid, VCRO).

Desalniettemin blijkt uit het strafdossier dat _____ in ieder geval geen interne maatregelen had genomen om het wederrechtelijk handelen te controleren en de naleving van het bevel tot staking te realiseren, minstens een doorbreking ervan te voorkomen. Zij had dit gemakkelijk kunnen doen door de toegangspoort tot het perceel, waaraan nota bene één van de twee schriftelijke bevelen was aangeplakt, af te sluiten of door de vrijwilligers die de werken uitvoerden, de toegang tot het perceel te ontfemen en te verwittigen dat elke voortzetting tijdelijk verboden was.

Nadat _____ vanaf het begin het initiatief had genomen en de opdracht had gegeven tot de uitvoering van de niet-vergunde werken, heeft zij zich na het opgelegde stakingsbevel onthouden van handelingen die zij normaal had moeten stellen, heeft zij de omstandigheden gecreëerd waarin de inbreuken toch konden worden voortgezet en heeft zij als zodanig wetens en willens in strijd met de wettelijke voorschriften gehandeld. Zij is hiervoor strafrechtelijk verantwoordelijk, nu de doorbreking van het bevel tot staking zonder haar tussenkomst niet had kunnen plaatsvinden.

5.4.2. Tenlastelegging D2

Na nieuw onderzoek ter terechtzitting door het hof, en door de stukken van het dossier, is ook de schuld van beklaagde _____ aan het feit onder deze tenlastelegging bewezen gebleven.

Op 19 maart 2021 stelde de gemeentelijke toezichthouder van _____ dus vast dat er bijkomende handelingen waren uitgevoerd zonder dat daartoe voorafgaandelijk een omgevingsvergunning was verkregen (zie hierboven, proces-verbaal _____).

Naar aanleiding hiervan gaf de gemeentelijk toezichthouder krachtens artikel 6.4.4, § 1, VCRO opnieuw een bevel tot onmiddellijke staking van deze handelingen, eerst mondeling, later die dag ook schriftelijk.

Uit het vermeld proces-verbaal op p. 12 tot en met 14 blijkt dat de toezichthouder het bevel tot staking herhaalde ten overstaan van het volledig aanwezige bestuur van en omstreeks 13.50 uur ook schriftelijk aanplakte op meerdere zichtbare plaatsen, onder meer op een glazen buitendeur, een buitenmuur ter hoogte van de fysieke verbinding tussen de gebouwen 1 en 2 en op een toegangspoort.

Het proces-verbaal inzake de vastgestelde inbreuken werd afgesloten op 24 maart 2021 en werd per aangetekende post aan beklaagde toegezonden. Het werd eveneens op 12 april 2021 ter kennis gebracht aan de gewestelijke stedenbouwkundige inspecteur, die het bevel tot staking bekrachtigde op 14 april 2021.

Bij een navolgende controle op 7 april 2021 stelde de gemeentelijke toezichthouder evenwel vast dat op het perceel meerdere nieuwe handelingen waren gesteld. Onder meer waren in gebouw 2 wandtegels verder afgewerkt, ingevoegd en voorzien van natuurstenen tabletten, was er buitenschrijnwerk geplaatst ter hoogte van de overdekte ruimte tussen de gebouwen 1 en 2, was de stookplaats verder afgewerkt, was de grote zaal, grenzend aan gebouw 2, ingericht met drie sauna's of soortgelijke technische installaties, was de dakrand verder afgewerkt en was de opgehoogde vlakte tussen de gebouwen 2 en 3 en een ruimte achter gebouw 3 voorzien van kunstgras (zie proces-verbaal

Thans wordt onder tenlastelegging D2 aan beklaagde verweten dat zij tussen 19 maart 2021 en 8 april 2021 meermaals als dader of mededader het bevel tot staking heeft miskend door verder verboden handelingen te blijven uitvoeren.

In haar syntheseconclusie stelt de beklaagde dat er geen enkel stuk voorligt waaruit blijkt dat het stakingsbevel binnen de 8 dagen is bekrachtigd door de gewestelijke stedenbouwkundige inspecteur.

Dit is feitelijk onjuist: de beslissing tot bekrachtiging is aan het strafdossier gevoegd en uit die beslissing zelf blijkt dat het stakingsbevel op 12 april 2021 werd betekend aan de gewestelijke stedenbouwkundige inspecteur, die het bevel regelmatig bekrachtigde op 14 april 2021, dit is binnen de in artikel 6.4.4, § 3, VCRO op straffe van verval voorgeschreven termijn van acht dagen na betekening van het proces-verbaal.

Daarnaast vormden de op 7 april 2021 vastgestelde handelingen wel degelijk een inbreuk op het bevel tot staking van 19 maart 2021.

Deze handelingen maakten immers deel uit van (de verdere voltooiing van) de opdracht van de betrokken vrijwilligers om de gebouwen alsook de buitenzone volledig af te werken en gebruiksklaar te maken. Het waren precies deze werken die middels het stakingsbevel werden stilgelegd.

Op de foto's van de schriftelijke stakingsbevelen is goed zichtbaar te lezen dat '*alle werken aan gebouw 2 alsook aan de reliëfwijziging tussen de gebouwen 2 en 3*' verboden waren (zie proces-verbaal p. 12 en 13).

De beslissing tot bekrachtiging van het stakingsbevel van 19 maart 2021 was op het ogenblik van de feiten onder tenlastelegging D2 weliswaar nog niet genomen, zodat ook de daarin opgenomen schriftelijke verduidelijking nog niet ter kennis van de beklaagde was gebracht. In de beslissing tot bekrachtiging d.d. 29 maart 2021 van het stakingsbevel van 11 maart 2021 (zie vorige randnummer) was evenwel ook al specifiek aangegeven welke handelingen waren verboden, namelijk alle werken op het betreffend perceel, zelfs indien die op zichzelf niet vergunningsplichtig zijn (zoals bijv. schilder- of behangwerken) of zouden worden uitgevoerd conform een vóór de vaststelling van het misdrijf verleende stedenbouwkundige of omgevingsvergunning. De beklaagde kende de strekking en de draagwijdte van het eerste stakingsbevel en wist derhalve dat de tussen 19 maart 2021 en 8 april 2021 uitgevoerde handelingen niet geoorloofd waren.

Voor wat de strafrechtelijke toerekenbaarheid van het misdrijf aan beklaagde betreft, verwijst het hof naar hetgeen onder de vorige randnummer is uiteengezet.

5.4.3. Tenlastelegging D3

Na nieuw onderzoek ter terechtzitting door het hof, en door de stukken van het dossier, is ook de schuld van beklaagde aan het feit onder deze tenlastelegging bewezen gebleven.

Op 7 april 2021 stelde de gemeentelijke toezichthouder van dus vast dat er bijkomende handelingen waren uitgevoerd zonder dat daartoe voorafgaandelijk een omgevingsvergunning was verkregen (zie hierboven, proces-verbaal 11002_2021_13908).

Naar aanleiding hiervan gaf de gemeentelijk toezichthouder voor de derde maal een bevel tot onmiddellijke staking van de handelingen, ditmaal uitsluitend mondeling ten aanzien van de aanwezige oorspronkelijk vijfde beklaagde).

Het proces-verbaal inzake de vastgestelde inbreuken werd afgesloten op 12 april 2021 en werd per aangetekende post aan beklaagde toegezonden. Het werd eveneens op 15 april 2021 ter kennis gebracht aan de gewestelijke stedenbouwkundige inspecteur, die het bevel tot staking bekrachtigde op 16 april 2021.

Bij een navolgende controle op 13 april 2021 stelde de gemeentelijke toezichthouder evenwel vast dat opnieuw handelingen waren gesteld aan het gebouw. Zo was de voetenwasbak voorzien van kranen, dit zowel aan de zijde van de speelplaats als aan de zijde van het kunstgrasveld.

Thans wordt onder tenlastelegging D3 aan beklaagde verweten dat zij tussen 7 april 2021 en 13 april 2021 meermaals als dader of mededader het bevel tot staking heeft miskend door verder verboden handelingen te blijven uitvoeren.

Opnieuw stelt de beklaagde in haar syntheseconclusie dat er geen enkel stuk voorligt waaruit blijkt dat het bevel tot staking binnen de acht dagen werd bekrachtigd door de gewestelijke stedenbouwkundige inspecteur, maar ook hier is dit feitelijk onjuist: uit de aan het strafdossier gevoegde beslissing tot bekrachtiging blijkt dat het stakingsbevel op 15 april 2021 werd betekend aan de gewestelijke stedenbouwkundige inspecteur, die het bevel regelmatig bekrachtigde op 16 april 2021, dit is binnen de in artikel 6.4.4, § 3, VCRO op straffe van verval voorgeschreven termijn van acht dagen na betekening van het proces-verbaal.

Daarnaast vormde de op 13 april 2021 vastgestelde handeling wel degelijk een inbreuk op het bevel tot staking van 7 april 2021.

Ook deze handeling maakte immers deel uit van (de verdere voltooiing van) de opdracht van de betrokken vrijwilligers om de gebouwen alsook de buitenzone volledig af te werken en gebruiksklaar te maken.

De beslissing tot bekrachtiging van het stakingsbevel van 7 april 2021 was op het ogenblik van de feiten onder tenlastelegging D3 weliswaar nog niet genomen, zodat ook de daarin opgenomen schriftelijke verduidelijking nog niet ter kennis van de beklaagde was gebracht.

In de eerder ontvangen beslissing tot bekrachtiging d.d. 29 maart 2021 van het stakingsbevel van 11 maart 2021 (zie randnummer 5.4.1) was evenwel al specifiek aangegeven welke handelingen verboden waren, namelijk alle werken op het betreffend perceel, zelfs indien die op zich niet vergunningsplichtig zijn (zoals bijv. schilder- of behangwerken) of zouden worden uitgevoerd conform een vóór de vaststelling van het misdrijf verleende stedenbouwkundige of omgevingsvergunning. De beklaagde kende de strekking en de draagwijdte van het eerste stakingsbevel en wist derhalve dat de tussen 7 april 2021 en 13 april 2021 uitgevoerde handeling niet geoorloofd was.

Voor wat de strafrechtelijke toerekenbaarheid van het misdrijf aan beklaagde betreft, verwijst het hof naar hetgeen onder de twee vorige randnummers is uiteengezet.

6. Beoordeling op strafrechtelijk gebied – met betrekking tot de straf

De lastens beklaagde bewezen verklaarde feiten onder tenlasteleggingen A1 (eerste, tweede en derde onderdeel), A2 (eerste onderdeel), B, D1, D2 en D3 waren voor haar de opeenvolgende en voortgezette uitvoering van een zelfde misdadig opzet, zodat ten aanzien van haar slechts één straf dient te worden uitgesproken, namelijk de zwaarste.

Bij de straftoemeting wordt rekening gehouden met:

- de rechtspersoonlijkheid van beklaagde
- het blanco strafregister van de beklaagde;
- de omstandigheden, de aard en de ernst van de feiten, die blijken geven van een eigengereid optreden en een gebrek aan respect voor de reglementering die onze ruimtelijke ordening regelt. De beklaagde stelde haar eigen belang (ook al is dit in essentie filantropisch van aard) boven het algemeen belang dat de samenleving heeft bij een goede ruimtelijke ordening;
- de vaststelling dat de beklaagde tot drie maal toe een duidelijk bevel tot staking van wederrechtelijke handelingen naast zich neer heeft gelegd en verder de wet is blijven schenden;
- de beperkte financiële draagkracht van de beklaagde en het gegeven dat de beklaagde als financieel vooral afhankelijk is van beperkte lidgelden, alsook van giften en donaties van derden, die het maatschappelijk doel van de vereniging willen ondersteunen en die niet het slachtoffer mogen worden van de roekeloze houding en onbezonnen beslissingen van de beklaagde zelf.

Het hof gaat niet in op het ondergeschikt verzoek van de beklaagde om haar de gunst van de opschorting te verlenen, hetgeen haar onvoldoende zou wijzen op haar maatschappelijke beperkingen en verplichtingen, en een onvoldoende en ongepaste reactie naar haar persoon zou uitmaken, gelet op de aard en ernst van de feiten.

Rekening houdend met deze omstandigheden legt het hof aan de beklaagde een geldboete op van 5.000,00 euro, door verhoging met 70 opdecimen gebracht op 40.000,00 euro, dewelke de beklaagde er van moet weerhouden om in de toekomst nog dergelijke laakbare handelingen te stellen.

Gelet op het blanco strafregister van de beklaagde en omdat de verdere beslissing van het hof op het vlak van het herstel ook nog ernstige financiële implicaties voor de beklaagde met zich meebrengt, gelast het hof uitstel van tenuitvoerlegging van deze geldboete ten belope van de helft, om de beklaagde in de toekomst verder te ontraden zich aan dergelijke feiten schuldig te maken en haar ertoe aan te zetten de reglementering inzake ruimtelijke ordening stipt te respecteren. Dit uitstel en de proeftermijn van drie jaar moeten een maximale preventieve werking van de uitgestelde straffen waarborgen.

Verder werd de beklaagde door de eerste rechter terecht veroordeeld tot betaling van een bijdrage aan het slachtofferfonds, een bijdrage aan het begrotingsfonds voor juridische tweedelijnsbijstand en een vaste vergoeding voor beheerskosten in strafzaken. Deze laatste vergoeding dient weliswaar te worden geïndexeerd zoals verder bepaald.

7. Beoordeling van de herstellvordering

7.1. De inhoud van de herstellvordering

De herstellvordering van de burgemeester van _____ die overeenkomstig artikel 6.3.1, § 3, VCRO bij brief van 16 juni 2021 werd ingeleid bij het Openbaar Ministerie, beoogt het herstel van de plaats in de oorspronkelijke staat, hetgeen inhoudt:

- de afbraak van de volume-uitbreidingen aan gebouw 2 en het terugbrengen van gebouw 2 in de toestand zoals opgetekend op de plannen gevoegd bij het verzoek tot opname in het vergunningenregister als vergund geacht;
- de verwijdering van de grondophoging tussen de gebouwen 2 en 3;

- de verwijdering van het kunstgras op het volledige terrein, met inbegrip van de verwijdering van eventuele onderlagen die niet eigen zijn aan de originele bodem en met inbegrip van het herstel van de bodemverdichting tot op een normaal niveau (na voorafgaandelijke controle door een bodemdeskundige waarvan het verslag dient voorgelegd te worden);
- de ontbossing van de zone tussen gebouw 3 en gebouwen 4, 5 en 6 dient voor advies voorgelegd te worden aan het Agentschap Natuur en Bos en het advies dat voortvloeit uit deze bespreking dient stipt uitgevoerd te worden.

Daarnaast beoogt de herstellvordering ook dat aanpassingswerken worden uitgevoerd door de afsluiting aan de zijde van _____ aan te passen conform artikel 19 van de bouwcode.

De eiser tot herstel vordert dat deze herstelmaatregelen worden uitgevoerd binnen een termijn van zes maanden en op straffe van een dwangsom van 300,00 euro per dag vertraging in geval van niet-uitvoering van het herstel binnen de gestelde termijn.

De Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid verleende op 21 mei 2021 positief advies over deze herstellvordering.

7.2. De ontvankelijkheid van de herstellvordering

De beklagden werpen in hun syntheseconclusie op dat de herstellvordering die voor advies werd voorgelegd aan de Hoge Raad voor de Handhavingsuitvoering, uitging van de burgemeester in persoonlijke naam en niet van de burgemeester namens hetgeen volgens hen in strijd is met de artikelen 6.3.1, § 2 en 6.3.10 VCRO.

Daarom menen zij dat de herstellvordering die thans door de burgemeester namens is ingesteld, onontvankelijk is bij gebrek aan (regelmatig) advies van de Hoge Raad voor de Handhavingsuitvoering.

Krachtens artikel 6.3.1, § 2, VCRO is de burgemeester in naam van de gemeente één van de bevoegde overheden die rechterlijke herstelmaatregelen kan vorderen. Het hof stelt vast dat het besluit van 16 april 2021, waarmee de herstellvordering voor advies werd overgemaakt aan de Hoge Raad voor de Handhavingsuitvoering, inderdaad enkel melding maakt van 'de burgemeester' zonder daaraan toe te voegen 'in naam van

Het hof sluit zich op dit punt aan bij de beoordeling door de eerste rechter op p. 15 van het bestreden vonnis. Uit de inhoud van zowel het besluit van 16 april 2021 als de daaraan gevoegde herstellvordering blijkt onmiskenbaar dat de burgemeester optrad in naam van

Dat de burgemeester niet steeds vermeldde dat hij handelde namens leidt er niet toe dat hij plots optrad in een andere hoedanigheid.

Voor wat het waard is: de toepasselijke bepaling met betrekking tot de adviesplicht maakt zelf melding van de hoedanigheid van 'burgemeester' zonder daaraan toe te voegen 'in naam van de gemeente' (zie artikel 6.3.10, § 1, VCRO), waarmee geenszins de bepaling van artikel 6.3.1, § 2, VCRO wordt teniet gedaan dat het de burgemeester in naam van de gemeente is die bevoegd is om herstelmaatregelen te vorderen.

Het enkele gegeven dat de burgemeester niet uitdrukkelijk vermeldde dat hij optrad namens heeft geen weerslag op de ontvankelijkheid van de herstellvordering.

Op de stelling dat de herstellvordering slechts ontvankelijk is als zij geënt is op een bewezen verklaard stedenbouwkundig misdrijf, wordt in de volgende randnummers ingegaan.

7.3. De herstellvordering ten aanzien van beklagde

7.3.1. In zoverre geënt op de feiten onder tenlasteleggingen A1 (eerste, tweede en derde onderdeel), A2 (eerste onderdeel), B, D1, D2 en D3

De tenlasteleggingen A1 (eerste, tweede en derde onderdeel), A2 (eerste onderdeel), B, D1, D2 en D3 zijn bewezen verklaard ten aanzien van beklagde en hebben een wederrechtelijke toestand gecreëerd die het opleggen van een rechterlijke herstelmaatregel kunnen verantwoorden.

De wettigheid en de inhoudelijke regelmatigheid van de herstellvordering op dit punt wordt verder beoordeeld.

7.3.2. In zoverre geënt op de feiten onder tenlasteleggingen A1 (vierde onderdeel), A2 (tweede en derde onderdeel) en C

Beklaagde werd door de eerste rechter vrijgesproken voor de feiten onder tenlasteleggingen A1 (vierde onderdeel), A2 (tweede en derde onderdeel) en C. Die vrijspraak is op strafrechtelijk gebied definitief verworven (zie hoger).

Gelet op deze vrijspraak wees de eerste rechter de herstellvordering af als ongegrond in de mate dat zij geënt was op de feiten onder deze tenlasteleggingen.

Zoals hoger vermeld staat het gegeven dat de strafvordering over deze feiten niet meer tot de saisine behoort, er niet aan in de weg dat het hof thans nog dient te oordelen of deze als misdrijf aangemerkte feiten die mede aan de herstellvordering van de eiser tot herstel ten grondslag liggen, bewezen zijn en een veroordeling tot herstel rechtvaardigen, ook al kan het eventueel bewezen zijn van die feiten niet meer leiden tot een bestraffing.

7.3.2.1. *Het feit onder tenlastelegging A1 (vierde onderdeel)*

Deze tenlastelegging slaat op het optrekken of plaatsen van een constructie, namelijk een metalen omheining met een poort met een hoogte van circa 2 meter op de rooilijn vooraan het perceel aan de zijde van over een afstand van circa 60 meter, zonder daartoe over een voorafgaande omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen te beschikken.

Anders dan de eerste rechter is het hof op grond van de resultaten van het vooronderzoek en het onderzoek ter terechtzitting van oordeel dat dit als misdrijf omschreven feit bewezen is ten aanzien van beklaagde

Deze beklaagde was de eigenaar van het perceel waarop oorspronkelijk een muur was opgericht. Zij beschikte niet over een omgevingsvergunning om deze muur te vervangen door het plaatsen van een metalen omheining met poort.

Deze handeling is niet door de beklaagde zelf uitgevoerd, maar wel door of minstens in opdracht van die op een naburig perceel werken uitvoerde aan een nieuwe hoogspanningsverbinding en daarvoor toegang nodig had tot het perceel van de beklaagde.

De aanwezige muur moest worden afgebroken om deze werken te kunnen uitvoeren en er werd tussen en overeengekomen dat deze laatste nadien ter compensatie een metalen omheining met een elektrische schuifpoort zou plaatsen, hetgeen uiteindelijk ook gebeurde, maar zonder dat daartoe een voorafgaande omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen was verstrekt.

De verrichte handeling kan niet worden beschouwd als een onderhoudswerk, dat vrijgesteld zou zijn van vergunningsplicht.

Zoals de eiser tot herstel in haar conclusie terecht aanhaalt, heeft beklagde als eigenaar toegestaan of aanvaard dat de constructie wederrechtelijk plaatste, hetgeen een inbreuk vormt op artikel 6.2.1, § 1, 7°, VCRO.

 had zelf geen omgevingsvergunning voor deze stedenbouwkundige handeling gevraagd of verkregen, en wist of had minstens moeten weten dat ook niet over zo'n vergunning beschikte.

Het als misdrijf omschreven feit onder het vierde onderdeel van tenlastelegging A1 is dan ook bewezen ten aanzien van beklagde

De wettigheid en de inhoudelijke regelmatigheid van de herstellvordering op dit punt wordt verder beoordeeld.

7.3.2.2. *Het feit onder tenlastelegging A2 (tweede en derde onderdeel)*

Deze tenlastelegging slaat op het optrekken of plaatsen van een constructie, namelijk het verharden van grote oppervlakten aan de zijde van en in het midden van het perceel tussen gebouw 3 en gebouwen 4, 5 en 6 (tweede onderdeel), alsook het daarop voorzien van kunstgras voor de aanleg van twee voetbalvelden van elk circa 15m breed en 30m lang (derde onderdeel), zonder daartoe over een voorafgaande omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen te beschikken.

Voor wat de verharding aan de zijde van betreft, stelt beklagde in haar syntheseconclusie dat zij zelf geen verharding heeft aangebracht, maar dat deze al geruime tijd voor de aankoop van het perceel aanwezig was.

De voorliggende gegevens van het strafdossier tonen inderdaad niet aan dat deze verharding door de beklaagde zou zijn aangelegd, uit een luchtfoto van 2003 blijkt integendeel dat de verharding op dat ogenblik al aanwezig was.

Dat de verharding zou zijn opgetrokken vóór de eerste inwerkingtreding van het gewestplan op 9 november 1979 en dus geacht moet worden vergund te zijn, blijkt niet uit de voorgelegde bewijselementen en wordt door de beklaagde onvoldoende aannemelijk gemaakt.

Beklaagde geeft in haar syntheseconclusie wel toe dat zij een gedeelte van die historische verharding heeft weggenomen en in de plaats daarvan een voetbalveld met kunstgras heeft aangelegd.

Ook deze handeling kan niet worden beschouwd als een onderhoudswerk, dat vrijgesteld zou zijn van de vergunningsplicht.

Ook hier heeft het stapelen van materialen plaatsgevonden, nu minstens gebruik moet zijn gemaakt van een (mogelijk reeds aanwezige) gestabiliseerde ondergrond om vervolgens het kunstgrasveld op te kunnen aanbrengen, hetgeen samen een functionele verharding vormt en naar het oordeel van het hof moet worden beschouwd als een constructie in de zin van artikel 4.1.1, 3°, VCRO. Het optrekken of plaatsen van die constructie was dus vergunningsplichtig in de zin van artikel 4.2.1, 1°, a) en b) VCRO. Hier werden de materialen samengebracht om te dienen in functie van de inrichting van een sportterrein en zijn zij bestemd om ter plaatse te blijven liggen.

Hetzelfde geldt voor het voetbalveld met kunstgras in het midden van het perceel, tussen gebouw 3 en de gebouwen 4, 5 en 6, met dien verstande dat hier een nieuwe gestabiliseerde ondergrond moet zijn aangelegd om vervolgens het kunstgrasveld op aan te brengen. Ook hier in sprake van een functionele verharding die een constructie vormt in de zin van artikel 4.1.1, 3°, VCRO.

Zoals de eiser tot herstel terecht in haar conclusie aangeeft zijn deze handelingen in ieder geval in strijd met artikel 4.2.1, 8°, VCRO, dat aangeeft dat voor het aanleggen of wijzigen van recreatieve terreinen zoals een voetbalterrein een voorafgaandelijke omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen nodig is.

De als misdrijf omschreven feiten onder het tweede onderdeel (wat de verharding betreft enkel in het midden van het perceel tussen gebouw 3 en gebouwen 4, 5 en 6) en het derde onderdeel van tenlastelegging A2 zijn dan ook bewezen.

De wettigheid en de inhoudelijke regelmatigheid van de herstellvordering op deze punten wordt verder beoordeeld.

7.3.2.3. *Het feit onder tenlastelegging C*

Deze tenlastelegging slaat op het ontbossen in het midden van de zone tussen gebouw 3 en gebouwen 4, 5 en 6, zonder daartoe over een voorafgaande omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen te beschikken.

Samen met de eerste rechter – die de beklaagde op strafrechtelijk vlak vrijspak voor deze tenlastelegging – is het hof van oordeel dat niet boven elke redelijke twijfel is aangetoond dat de beklaagde de betrokken zone zou hebben ontbost of laten ontbossen. De aan het dossier gevoegde foto's bieden geen zekerheid over de vraag of er bomen stonden op de betrokken zone voorafgaandelijk aan de aanleg van het voetbalveld.

Het feit dat de gemeentelijke toezichthouder op 11 maart 2021 naast het voetbalveld enkele stukken boomstam heeft zien liggen, levert niet het bewijs op dat deze stukken afkomstig zouden zijn van bomen die in de betreffende zone gerooid werden, zoals ook al aangegeven werd door de toezichthouder (*"het is onduidelijk van waar de bomen op het perceel komen"*). De bewering van de beklaagde dat deze stukken afkomstig waren van bomen die door elders op het perceel met vergunning waren gekapt of gerooid, is niet van alle geloofwaardigheid ontbloot.

7.4. De herstellvordering ten aanzien van beklaagde

Beklaagde werd door de eerste rechter vrijgesproken voor alle hem ten laste gelegde feiten, zijnde deze onder tenlasteleggingen A1, A2, B, C, D1, D2 en D3. Die vrijspraak is op strafrechtelijk gebied definitief verworven, nu het Openbaar Ministerie geen hoger beroep ertegen heeft ingesteld.

Gelet op deze vrijspraak wees de eerste rechter de herstellvordering ten aanzien van beklaagde af als ongegrond.

Zoals hoger vermeld staat het feit dat de strafvordering over deze feiten niet meer tot de saisine behoort, er niet aan in de weg dat het hof thans nog dient te oordelen of deze als misdrijf aangemerkte feiten die mede aan de herstellvordering van de eiser tot herstel ten grondslag liggen, bewezen zijn en een veroordeling tot herstel rechtvaardigen, ook al kan het eventueel bewezen zijn van die feiten niet meer leiden tot een bestraffing.

Anders dan de eerste rechter is het hof van oordeel dat boven elke redelijke twijfel is aangetoond dat beklaagde bepaalde als misdrijf omschreven feiten heeft gepleegd of daar minstens met het vereiste deelnemingsopzet toe heeft bijdragen.

Beklaagde is sedert 21 juli 2020 één van de bestuurders van . Tijdens zijn verhoor van 12 juni 2021 gaf hij aan de politie aan dat hij op dat ogenblik al ongeveer 7 à 8 maanden voorzitter was van en dat hij al in functie was toen de verbouwingswerken werden opgestart en uitgevoerd. Hij omschreef in zijn verhoor zijn functie als volgt: *“Ik ben de voorzitter van ik ben degene die het ter plaatse regelt en sommige andere leden helpen mij daarbij. ...[...]... Ik heb daar eigenlijk de leiding van alles en ik doe dat samen met mijn leden. Nadat ik overleg pleeg met mijn leden komen wij eigenlijk samen tot een beslissing. Als je gaat kijken zie je dat iedereen zijn mening mag geven en de beslissingen zijn het resultaat van wat er wordt besproken en beslist samen met de leden”*.

Beklaagde gaf aan dat hij zelf ook had meegewerkt bij bepaalde werken. Wanneer hem werd gevraagd naar de werken in gebouw 2 en naar de ophoging van het perceel gaf hij aan dat hij daar ook aan had meegewerkt: *“De werken aan de sanitaire blok werden uitgevoerd in januari van dit jaar want er waren problemen met het sanitair. Er was in het dak nog asbest aanwezig. Dit hebben we verwijderd. We hebben die blok gerenoveerd. Deze ruimte stond er al, wij hebben die ruimte gewoon gerenoveerd”*.

Beklaagde gaf tijdens zijn verhoor ook toe dat de werken werden uitgevoerd zonder voorafgaandelijk over een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen te beschikken (*“We hebben inderdaad wel werken uitgevoerd zonder een vergunning. Maar wij dachten dat we geen vergunning nodig hadden omdat we bestaande constructies aan het renoveren waren. We wisten dat eigenlijk niet tot we berichten kregen van Toen we al die brieven allemaal samen hadden ontvangen en op het moment dat u bij die laatste controle zelf ook ter plaatse was gekomen, beseften wij dat wat wij aan het doen waren niet volgens de regels was”*).

In deze omstandigheden is het boven elke redelijke twijfel aangetoond dat beklaagde die tijdens de gehele incriminatieperiode de enige voorzitter was van de raad van bestuur van en die gemachtigd was om te vertegenwoordigen en te verbinden, wetens en willens bepaalde als misdrijf omschreven feiten zelf rechtstreeks heeft uitgevoerd, en bovendien andere personen opdracht heeft gegeven en dus aangezet om onvergunde verbouwingswerken op het perceel van uit te voeren zodat deze feiten zonder zijn bijstand niet hadden kunnen worden gepleegd.

Beklaagde s een rechtspersoon en kan slechts handelen via natuurlijke personen die haar vertegenwoordigen. Het strafdossier maakt duidelijk dat beklaagde daarin als voorzitter van een bepalende rol speelde, en dat er in ieder geval geen omvangrijke werken konden plaatsvinden zonder dat deze minstens door hem waren goedgekeurd en opgedragen.

Beklaagde wist ook dat er geen voorafgaande omgevingsvergunning voorhanden was om deze werken te mogen uitvoeren. Dat hij zou hebben gedacht dat voor deze werken geen vergunning nodig was, is volstrekt ongeloofwaardig, gelet op de aard en de grote omvang van de werken, die in geen geval als loutere onderhoudswerken kunnen worden beschouwd.

De beklaagde wist bovendien dat het college van burgemeester en schepenen van op 30 oktober 2020 (toen hij al enkele maanden bestuurder van was) had beslist om enkel de gebouwen 1 en 3 in het vergunningenregister op te nemen wegens een vermoeden van vergunning en om de andere gebouwen uitdrukkelijk daarvan uit te sluiten.

Beklaagde stelt in zijn syntheseconclusie dat de vaststellingen van de gemeentelijke toezichthouder ten aanzien van hem geen bijzondere bewijswaarde tot bewijs van het tegendeel hebben omdat de processen-verbaal niet aan hem waren meegedeeld.

Dit is niet correct. Bij toepassing van artikel 6.2.4 VCRO gelden processen-verbaal waarin stedenbouwkundige misdrijven worden vastgesteld, tot bewijs van het tegendeel. *Als de vermoedelijke overtreder bekend is*, wordt binnen een termijn van veertien dagen na de datum van de afsluiting van het proces-verbaal een kopie daarvan met een beveiligde zending aan de vermoedelijke overtreder betekend.

In dit geval gebeurde de betekening telkens aan beklaagde _____ die gekend was als eigenaar van het perceel, als gebruiker van de gebouwen en als initiatiefnemer en opdrachtgever van de werken en daarom beschouwd werd als de vermoedelijke overtreder.

Pas in een latere fase en na verder opsporingsonderzoek kwam beklaagde _____ n beeld als bijkomende verdachte, hetgeen niet tot gevolg heeft dat de initiële vaststellingen van de gemeentelijke toezichthouder ten aanzien van hem geen bijzondere bewijswaarde zouden hebben bij gebrek aan betekening van de processen-verbaal.

Rekening houdend met al het voorgaande blijkt uit het strafdossier dat de volgende als misdrijf aangemerkte feiten ook ten aanzien van beklaagde _____ bewezen zijn: de feiten onder de tenlasteleggingen A1 (eerste, tweede en derde onderdeel), A2 (eerste onderdeel, tweede onderdeel, maar voor wat de verharding betreft enkel in het midden van het perceel tussen gebouw 3 en gebouwen 4, 5 en 6 en derde onderdeel), B en D2.

De daaronder bedoelde handelingen zijn van zodanige omvang dat het onmogelijk is dat deze zouden zijn uitgevoerd zonder goedkeuring en opdracht van beklaagde _____ als voorzitter van _____. Bovendien blijkt uit het verhoor van beklaagde _____ dat hij zelf fysiek heeft deelgenomen aan een aantal van de hieronder bedoelde werkzaamheden.

De als misdrijf aangemerkte feiten onder de tenlasteleggingen A1 (vierde onderdeel), C, D1 en D3 zijn niet bewezen ten aanzien van beklaagde _____

Wat het vierde onderdeel van tenlastelegging A1 betreft (plaatsen van een metalen poort met omheining), verklaarde beklaagde _____ op 12 juni 2021 aan de politie dat deze werken dateren van voor hij bestuurder van _____ werd. Gelet op de datum van de overeenkomst tussen _____ en _____ (7 december 2017), de datum van plaatsbeschrijving voorafgaand aan de werken (14 maart 2019) en de daarin opgenomen planning is deze bewering niet ongeloofwaardig.

Wat tenlastelegging C betreft geldt ook voor beklaagde _____ net als voor beklaagde _____ (zie hoger) dat niet boven elke redelijke twijfel is aangetoond dat er een ontbossing heeft plaatsgevonden waarvoor hij op enigerlei wijze verantwoordelijk kan worden gesteld.

Wat de tenlasteleggingen D1 en D3 betreft, staat niet boven elke redelijke twijfel vast dat beklaagde kennis had van bevelen tot staking van 11 maart 2021 en 7 april 2021, en dat hij vervolgens zelf zou hebben deelgenomen aan de handelingen die tegen die bevelen ingingen, dan wel daar opdracht toe zou hebben gegeven. Hij verklaarde op 12 juni 2021 aan de politie dat hij ziek was in die periode en geen kennis had gekregen van de stakingsbevelen, en dat de personen die toen aan het werk waren, daar tegen hem niets van hadden gezegd. Het tegenbewijs van die bewering is niet geleverd.

Dit gaat niet op voor wat betreft de doorbreking van het stakingsbevel van 19 maart 2021 (tenlastelegging D2), nu uit het proces-verbaal blijkt dat de aanplakking van het schriftelijk bevel gebeurde in aanwezigheid van het volledig bestuur van waartoe uiteraard ook beklaagde als voorzitter behoorde. De handelingen die in de daarop volgende weken in strijd met dat stakingsbevel gebeurden, waren van een zodanig grote omvang dat het ongeloofwaardig is dat deze niet zouden zijn goedgekeurd en opgedragen door de voorzitter.

Dat het vermeld proces-verbaal vervolgens niet per beveiligde zending aan beklaagde NOUKRI in persoon werd toegezonden, doet geen afbreuk aan de regelmatigheid van de vaststellingen, noch aan hun bewijswaarde. is zelf geen initiatiefnemer, geen architect, geen persoon of aannemer die de handelingen uitvoerde, noch de gebruiker van het goed in de zin van artikel 6.4.4, § 2, eerste lid VCRO. Enkele van deze hoedanigheden waren verenigd in hoofde van die zowel in rechte als in feite werd vertegenwoordigd door haar voorzitter werd wel per beveiligde zending in kennis gesteld (zie hoger).

Bovendien is beklaagde pas na verder onderzoek in beeld gekomen als mogelijke verdachte inzake de tenlasteleggingen van de doorbreking van de stakingsbevelen.

7.5. De gegrondheid van de herstellvordering

Het als misdrijf omschreven feit onder tenlastelegging C is niet bewezen ten aanzien van beide beklaagden, zodat de herstellvordering, in zoverre hierop geënt, wordt afgewezen als ongegrond.

De als misdrijf aangemerkte feiten onder de tenlasteleggingen A1 (vierde onderdeel), C, D1 en D3 zijn niet bewezen in hoofde van beklaagde zodat de herstellvordering, in zoverre hierop geënt, ten aanzien van hem wordt afgewezen als ongegrond.

Op strafrechtelijk gebied verklaart het hof de schuld van beklaagde _____ aan de feiten onder tenlasteleggingen A1 (eerste, tweede en derde onderdeel), A2 (eerste onderdeel), B, D1, D2 en D3 bewezen. Het hof heeft derhalve ook te oordelen over de herstellvordering ten aanzien van _____ n zoverre hierop geënt.

Verder is het ook aangetoond dat beklaagde _____ de als misdrijf omschreven feiten onder tenlasteleggingen A1 (vierde onderdeel) en A2 (tweede onderdeel voor wat de verharding betreft enkel in het midden van het perceel tussen gebouw 3 en gebouwen 4, 5 en 6 en derde onderdeel) heeft gepleegd. Het hof heeft ten aanzien van _____ te oordelen over de herstellvordering, in zoverre hierop geënt.

Het hof heeft ten aanzien van beklaagde _____ ook te oordelen over de herstellvordering, in zoverre geënt op de lastens hem bewezen verklaarde en als misdrijf omschreven feiten onder tenlasteleggingen A1 (eerste, tweede en derde onderdeel), A2 (eerste onderdeel, tweede onderdeel, maar voor wat de verharding betreft enkel in het midden van het perceel tussen gebouw 3 en gebouwen 4, 5 en 6 en derde onderdeel), B en D2.

Het sinds 1 maart 2018 in werking getreden artikel 6.3.1 VCRO bepaalt in § 1 dat naast de straf de rechtbank, ambtshalve of op vordering van een bevoegde overheid, beveelt een meerwaarde te betalen en/of bouw- of aanpassingswerken uit te voeren en/of de plaats in de oorspronkelijke toestand te herstellen of het strijdige gebruik te staken.

Dat gebeurt met inachtneming van de volgende rangorde:

- als het gevolg van het misdrijf kennelijk verenigbaar is met een goede ruimtelijke ordening, het betalen van een meerwaarde;
- als dit kennelijk volstaat om de plaatselijke ordening te herstellen, de uitvoering van bouw- of aanpassingswerken;
- in de andere gevallen, de uitvoering van het herstel van de plaats in de oorspronkelijke toestand of de staking van het strijdige gebruik.

Het is de taak van het hof om na te gaan of de beginselen van behoorlijk bestuur werden nageleefd en of de herstellvordering op grond van artikel 159 Grondwet al dan niet onwettig is. Indien de herstellvordering gebeurlijk zou steunen op motieven vreemd aan de ruimtelijke ordening of die kennelijk onredelijk zou zijn, dient het hof deze zonder gevolg te laten.

In deze zaak is het hof van oordeel dat de herstellvordering van de burgemeester van kennelijk onredelijk is in zoverre die betrekking heeft op de uitvoering van bouw- of aanpassingswerken aan de omheining met poort (vierde onderdeel van tenlastelegging A1). Een afsluiting van het perceel is op zichzelf toegelaten en de wederrechtelijke constructie verstoort de goede ruimtelijke ordening niet. Gelet op de specifieke wijze waarop de plaatsing van de constructie in dit geval concreet tot stand is gekomen, en om aan de beklaagden geen onredelijke last op te leggen die ruim groter is dan het voordeel dat voor de ruimtelijke ordening zou ontstaan, acht het hof het kennelijk onredelijk om beklaagde te doen opdraaien voor de inspanningen en kosten verbonden aan het gevorderd herstel. Om dezelfde reden wordt evenmin de betaling van een meerwaarde opgelegd.

Voor het overige is de gemotiveerde herstellvordering, die positief werd geadviseerd door de Hoge Raad voor de Handhavingsuitvoering, zowel intern als extern wettig en beoogt zij, binnen de weerhouden feiten, op gepaste, aangepaste doch noodzakelijke wijze het herstel van de gevolgen van de door de beklaagden gepleegde misdrijven of als misdrijf omschreven feiten. Zij steunt op motieven van goede ruimtelijke ordening en is kennelijk niet onredelijk, zoals ten onrechte wordt opgeworpen door de beklaagden.

De gevolgen van de bewezen verklaarde misdrijven of als misdrijf omschreven feiten zijn niet kennelijk verenigbaar met een goede ruimtelijke ordening.

Uit het strafdossier blijkt dat de onder de weerhouden tenlasteleggingen bedoelde constructies niet gebruikt worden of dienstig zijn voor een agrarische activiteit in de ruime zin, maar wel in functie van een gebedshuis met klaslokalen en polyvalente ruimtes dat ter plaatse zonevreemd wordt geëxploiteerd, weliswaar binnen de daar geldende hoofdfunctie van een gemeenschapsvoorziening. Tijdens de incriminatieperiode werd de plaatselijke ruimtelijke ordening steeds verder bezwaard met het oog op deze exploitatie.

De wederrechtelijk opgerichte of geplaatste constructies zijn niet inpasbaar binnen de onmiddellijke omgeving en leveren een onaanvaardbare visueel-vormelijke hinder op. Ook het overmatig ruimtegebruik en de bouwdichtheid passen niet in de onmiddellijke omgeving. De constructies leiden tot een overdreven terreinbezetting en terreinverharding en verstoren de ruimtelijke ordening, des te meer nu het perceel zich in agrarisch gebied bevindt, met welke bestemming de ontplooiende activiteiten geen enkel verband houden.

Daarom zijn enkel de tweede of derde herstelmaatregel aan de orde.

Bouw- of aanpassingswerken volstaan kennelijk niet voor het herstel van de plaatselijke ordening. Dit wordt ook niet aannemelijk gemaakt. Enkel het herstel in de oorspronkelijke toestand kan de ruimtelijke ordening ter plaatse herstellen.

Niettegenstaande de als misdrijf omschreven feiten onder tenlastelegging A2 (tweede onderdeel) ten aanzien van de beklaagden niet bewezen zijn voor wat de aanleg van de historische verharding aan de zijde van _____ beveelt het hof toch de verwijdering daarvan. Deze constructie wordt niet gebruikt of is niet dienstig voor een agrarische activiteit in de ruime zin en is zonevreemd, terwijl krachtens artikel 6.3.1, § 1, tweede lid VCRO het bevolen herstel steeds de volledige illegaliteit ter plaatse dekt, ook al werd die mee veroorzaakt door stedenbouwkundige misdrijven of inbreuken die niet bij de rechter aanhangig zijn.

Gezien de omvang en de aard van de inbreuken brengt de herstellvordering zoals gesteld en gehandhaafd voor de beklaagden geen onredelijke last mee die het voordeel dat voor de ruimtelijke ordening zou ontstaan overstijgt. Het hof bepaalt de termijn voor de uitvoering ervan op twaalf maanden vanaf het in kracht van gewijsde treden van dit arrest.

Het is gepast om aan beklagde _____ een dwangsom op te leggen waarvan het bedrag wordt bepaald op 125,00 euro per dag vertraging, voor het geval dat niet vrijwillig wordt overgegaan tot het opgelegd herstel binnen de vermelde hersteltermijn van twaalf maanden, met dien verstande dat deze dwangsom zal verbeuren vanaf de eerste dag na afloop van de hersteltermijn in zoverre het huidig arrest vooraf werd betekend. Dit houdt concreet in dat er geen dwangsomtermijn wordt toegestaan.

Het opleggen van een dwangsom moet beklagde _____ aanzetten om de herstelmaatregel uit te voeren. De verplichting tot het uitvoeren van deze maatregel komt aan de beklagde toe en niet aan de bevoegde overheid. Er is dan ook geen aanleiding om deze dwangsom te beperken in de tijd, noch om een maximumbedrag op te leggen.

Het hof acht het niet gepast om ook aan beklagde _____ een dwangsom op te leggen.

Op grond van artikel 6.3.4, § 1, VCRO beveelt het hof dat de stedenbouwkundige inspecteur en de burgemeester ambtshalve in de uitvoering ervan kunnen voorzien in de plaats en op de kosten van de veroordeelden als de plaats niet in de vorige staat wordt hersteld binnen de door het hof gestelde termijn.

8. Wettelijke bepalingen

Het hof houdt rekening met volgende wettelijke bepalingen, de artikelen:

- 11, 12, 14, 24, 31 tot 37 en 41 van de wet van 15 juni 1935
- 152, 162, 182, 183, 185, 190, 190ter, 191, 194, 195, 199, 200, 202, 203, 203bis, 204, 209bis, 210, 211 en 211bis van het Wetboek van Strafvordering
- 1, 2, 3, 5, 7, 7bis, 41bis, 50, 65 en 66 van het Strafwetboek
- 4.1.1., 3° en 9°, 4.2.1., 1°, a), 4.2.1., 2°, 4.2.1., 4°, 4.2.2., 4.2.3., 4.2.4., 6.2.1. lid 1, 1°, 6.2.1.3, 6.3.1 §§1, 4 en 6, 6.3.4. §1 en 7.7.5 Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening
- 5, 1°, a), en 6 lid 1 Decreet 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning
- 1 van de wet van 5 maart 1952
- 59 en 60 van de programmawet van 25 december 2016
- 1, 8 en 18bis van de wet van 29 juni 1964
- 58 van het KB van 18 december 1986
- 28 en 29 van de wet van 1 augustus 1985
- 4 §3, 5 en 10 van de wet van 19 maart 2017
- 6 van het KB van 26 april 2017
- 91 van het KB van 28 december 1950
- 1 en 2 van het KB van 28 augustus 2020
- 4 van de wet van 17 april 1878

9. Beslissing

Het hof,

Rechtdoende op tegenspraak en met eenparigheid van stemmen;

Beslist op grond van de hoger vermelde redenen, binnen de perken van de hogere beroepen zoals hiervoor bepaald, als volgt:

Verklaart het hoger beroep van het Openbaar Ministerie ten aanzien van beklaagde
ontvankelijk;

Verklaart het hoger beroep van beklaagde ontvankelijk, behoudens in zoverre het gericht is tegen haar vrijspraak voor de feiten onder tenlastelegging A2 (tweede en derde onderdeel);

Verklaart het hoger beroep van de eiser tot herstel de BURGEMEESTER VAN
ontvankelijk in zoverre betrekking hebbend op de herstellvordering, maar
onontvankelijk in zoverre betrekking hebbend op de strafvordering;

Met betrekking tot de strafvordering

Ten aanzien van beklaagde

Verklaart de beklaagde schuldig aan de feiten onder tenlasteleggingen A1 (eerste, tweede en derde onderdeel), A2 (eerste onderdeel), B, D1, D2 en D3;

Veroordeelt de beklaagde voor deze bewezen verklaarde feiten samen tot een geldboete van 5.000,00 euro, door verhoging met 70 opdecimen gebracht op 40.000,00 euro;

Gelast gedurende een proeftijd van drie jaar vanaf heden het uitstel van de tenuitvoerlegging van de helft van de opgelegde geldboete;

Bevestigt het bestreden vonnis in zoverre de beklaagde wordt veroordeeld tot betaling van:

- een bijdrage tot de financiering van het bijzonder fonds tot hulp aan de slachtoffers van opzettelijke gewelddaden en aan occasionele redders van 25,00 euro, die na verhoging met 70 opdecimen evenwel wordt gebracht op 200,00 euro;
- een bijdrage aan het begrotingsfonds voor juridische tweedelijnsbijstand van 24,00 euro;
- een vaste vergoeding voor beheerskosten in strafzaken, waarvan het bedrag na indexatie evenwel wordt gebracht op 58,90 euro;

Met betrekking tot de herstellvordering

Beveelt beklaagde en beklaagde hoofdelijk om het perceel
gelegen te kadastraal gekend onder
in de hierna bepaalde mate in de oorspronkelijke
toestand te herstellen, namelijk door:

- de afbraak van de volume-uitbreidingen aan gebouw 2 en het terugbrengen van gebouw 2 in de toestand zoals opgetekend op de plannen gevoegd bij het verzoek tot opname in het vergunningenregister als vergund geacht;
- de verwijdering van de grondophoging tussen de gebouwen 2 en 3;

- de verwijdering van het kunstgras op het volledige terrein, met inbegrip van de verwijdering van eventuele onderlagen die niet eigen zijn aan de originele bodem en met inbegrip van het herstel van de bodemverdichting tot op een normaal niveau (na voorafgaandelijke controle door een bodemdeskundige waarvan het verslag dient voorgelegd te worden);

Wijst de herstellenvordering voor het overige af;

Zegt voor recht dat al deze herstelmaatregelen dienen te worden uitgevoerd binnen een termijn van twaalf maanden ingaande vanaf het in kracht van gewijsde treden van dit arrest;

Beveelt, voor het geval deze herstelmaatregelen niet binnen deze termijn worden uitgevoerd, dat de stedenbouwkundige inspecteur en de burgemeester van _____ ambtshalve in de uitvoering ervan kunnen voorzien in de plaats en op de kosten van de veroordeelde(n) die in gebreke blijft (blijven);

Zegt dat de overheid die het arrest uitvoert, gerechtigd is om de materialen en voorwerpen afkomstig van de herstelling van de plaats te verkopen, te vervoeren en te verwijderen;

Zegt dat de overtreder(s) die in gebreke blijft (blijven), hoofdelijk verplicht is (zijn) alle uitvoeringskosten, verminderd met de opbrengst van de verkoop der materialen en voorwerpen, te vergoeden op vertoon van een staat die de overheid, die het arrest uitvoert, heeft opgesteld of die de beslagrechter in de burgerlijke rechtbank begroot en uitvoerbaar verklaard heeft;

Veroordeelt beklagde _____ ingeval niet wordt voldaan aan de veroordeling tot herstel, tot betaling aan de burgemeester van _____ van een dwangsom van 125,00 euro per dag vertraging vanaf de eerste dag volgend op het verstrijken van de hoger vermelde hersteltermijn en in zoverre huidig arrest vooraf werd betekend;

Met betrekking tot de kosten

Bevestigt het bestreden vonnis in zoverre beklagde _____ werd verwezen in de kosten van de strafvordering in eerste aanleg ten belope van één vijfde;

Laat de kosten van het hoger beroep van het Openbaar Ministerie ten laste van de Belgische Staat;

Verwijst de beklaagde _____ in de overige kosten van de strafvordering in hoger beroep, deze voorgeschoten door de openbare partij en in totaal begroot op 141,68 euro, al deze kosten ondeelbaar veroorzaakt zijnde door de thans nog weerhouden feiten;

Verwijst de beklaagde _____ en beklaagde _____ hoofdelijk in de kosten van de herstellvordering in hoger beroep, deze voorgeschoten door de openbare partij en in totaal begroot op 67,66 euro.

Dit arrest is gewezen te Antwerpen door het hof van beroep, C4 kamer, samengesteld uit:

Kamervoorzitter

Raadsheer

Raadsheer

die aan de beraadslaging hebben deelgenomen

en in openbare terechtzitting van **19 juni 2024**

uitgesproken door Kamervoorzitter

in aanwezigheid van Eerste Advocaat-generaal

met bijstand van Griffier